

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/39/2020
Identifikačné číslo spisu:	5116218708
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5116218708.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v právnej veci žalobcu: V. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Z. X, zastúpeného splnomocneným zástupcom LALINSKÝ ADVOKÁT, s. r. o., so sídlom Žilina, Kálov 653/23-2, IČO: 47 253 096, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Námestie slobody 6, P. O. Box 100, IČO: 30 416 094, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Obec Belá, so sídlom Belá, Oslobodenia 183, IČO: 00 321 168, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Hagara-Hagarová, s. r. o., so sídlom Žilina, Daniela Dlabača 35, IČO: 36 806 498, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/316/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/80/2018 zo dňa 29. marca 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu z a m i e t a.

Žalovanej a intervenientovi priznáva voči žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 41C/316/2016-273 zo dňa 26.06.2017 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému a intervenientovi priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania, každému v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení konštatoval, že žalobca sa žalobou podanou na okresnom súde dňa 19.07.2016 domáhal voči žalovanej zaplata sumy 722.896,83 eur, pozostávajúcej z hodnoty projektu výstavby 9.532,83 eur, peňažných prostriedkov zaplatených za poskytovanie právnych služieb 532,- eur, ušlého zisku z predaja bytových jednotiek podľa predpokladov projektu výstavby 512.832,- eur a vzniknutej nemajetkovej ujmy 200.000,- eur titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci - Obce Belá ako príslušného stavebného úradu č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, ktorým predĺžila platnosť rozhodnutia Okresného úradu Žilina, odboru životného prostredia o umiestnení stavby č. 2001/02071/OÚ-ŽP/Za zo dňa 28.09.2001, právoplatného dňa

02.04.2002 a rozhodnutím Obce Belá č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatným dňa 03.02.2010, rozhodnutím Obce Belá č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008, Rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2010/01682/AJA zo dňa 22.12.2010.

1.2. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že Okresný úrad Žilina, odbor životného prostredia dňa 28.09.2001 vydal rozhodnutie o umiestnení stavby č. 2001/02071/OÚ-ŽP/Za, právoplatné dňa 02.04.2002, platné do 02.04.2005. Rozhodnutím č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatným dňa 02.03.2005, Obec Belá ako príslušný stavebný úrad predĺžila platnosť rozhodnutia o umiestnení stavby do 02.04.2008. Rozhodnutím Obce Belá č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008, právoplatným dňa 17.03.2008 bola predĺžená platnosť rozhodnutia o umiestnení stavby do 02.04.2010. Voči rozhodnutiam Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005 a č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008 podal žalobca dňa 04.08.2008 podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a predmetných rozhodnutí. Na základe podaného podnetu vydal dňa 03.10.2008 prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina upozornenie prokurátora č. Pd 164/08, ktorým navrhol Obci Belá oznámiť verejnou vyhláškou rozhodnutia č. 1506/2005/Dv a č. 541/2008/Dv. V súlade s upozornením prokurátora oznámila Obec Belá predmetné rozhodnutia verejnou vyhláškou, na ktorých následne vyznačila právoplatnosť s dátumom 22.05.2009. Po splnení upozornenia prokurátora bol voči rozhodnutiu Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatnému dňa 22.05.2009, podaný protest prokurátora č. Pd 104/09 a voči rozhodnutiu č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008, právoplatnému dňa 22.05.2009, protest prokurátora č. PD 105/09. Krajský stavebný úrad v Žiline rozhodnutím č. 2009/0173 3/Rep zo dňa 23.09.2009 vyhovel protestu prokurátora č. Pd 104/09-3 proti rozhodnutiu č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatnému dňa 22.05.2009 a uvedené rozhodnutie zrušil, rozhodnutie č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 02.03.2005 však zostalo naďalej v platnosti. Krajský stavebný úrad v Žiline rozhodnutím č. 2009/0173 5/Rep zo dňa 23.09.2009 vyhovel protestu prokurátora č. Pd 105/09 a zrušil rozhodnutie č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008, právoplatné dňa 17.03.2008 a 22.05.2009. Z dôvodu zrušenia rozhodnutia začala Obec Belá konanie o predĺžení platnosti rozhodnutia o umiestnení stavby. Rozhodnutím č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatným dňa 03.02.2010 Obec Belá predĺžila platnosť rozhodnutia o umiestnení stavby do 31.12.2010. Voči tomuto rozhodnutiu podal dňa 09.03.2011, na základe podnetu žalobcu, prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina protest. Obec Belá rozhodnutím č. 597/2011/Kr zo dňa 12.04.2011 protestu prokurátora vyhovela a rozhodnutie č. 1877/2009/Dv zrušila v plnom rozsahu. Na základe odvolania Správy ciest ŽSK a ŽSK Krajský stavebný úrad v Žiline zmenil rozhodnutie Obce Belá č. 597/2011/Kr zo dňa 12.04.2011 a podanému protestu prokurátora Okresnej prokuratúry č. Pd 18/11-7 nevyhovel. Rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. A/2011/01023/Pál zo dňa 11.07.2011, ktorým bolo ponechané v platnosti rozhodnutie Obce Belá č. 1877/2009/Dv, nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2011.

1.3. Následne v konaní o obmedzení vlastníckeho práva žalobcu Krajský stavebný úrad v Žiline vydal dňa 22.12.2010 rozhodnutie č. 2010/01682/AJA, ktorým obmedzil výkon vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom pre budúci trvalý záber na účely uskutočnenia líniovej stavby „Cesta II/583 Belá - obchvat“. Na základe odvolania žalobcu žalovaný rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline rozhodnutím č. 2011/2930A/V-363 zo dňa 14.04.2011 zrušil a vec vrátil prvostupňovému správne orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Na základe rozhodnutia žalovaného Krajský stavebný úrad v Žiline návrh na obmedzenie vlastníckeho práva rozhodnutím č. 2011/00505/AJA zo dňa 06.05.2011 zamietol. Na základe odvolania ŽSK žalovaný rozhodnutím č. 2011/2930/V-126-2/Pi zo dňa 17.08.2011 rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2011/00505/AJA potvrdil. Žaloba žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2011/2930/V-126-2/Pi zo dňa 17.08.2011, v spojení s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Žiline, bola Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. 6Sžp/29/2013 zamietnutá.

1.4. Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody dňa 07.12.2015, adresovanú Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, postúpenú Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Ako titul uplatňovanej náhrady škody vymedzil rozhodnutie Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 02.03.2005 a rozhodnutie Obce Belá č. j. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatné dňa 03.02.2010. Titulom náhrady škody boli žalobcom vymedzené aj Rozhodnutie Obce Belá č. 541/2008/Dv zo dňa 17.03.2008, Rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2010/01682/AJA zo dňa 22.12.2010. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky nárok žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú

pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) neuznalo.

1.5. Súd predmetnú právnu vec posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. a/, c/, § 4 ods. 1 písm. d/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, 4, § 17 ods. 1 až 4, § 18 ods. 1 až 3, § 19 ods. 1 až 3, § 22 zákona č. 514/2003 Z. z., § 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), § 8 ods. 1 písm. j/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, § 1 ods. 1 písm. a/, § 5 písm. a/ bod 1 zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi.

1.6. Súd skonštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že v konaní o predĺžení platnosti územného rozhodnutia, resp. o predĺžení platnosti rozhodnutia o umiestnení stavby (č. 2001/02071/OÚ-ŽP/Za zo dňa 28.09.2001, právoplatné dňa 02.04.2002), ako celku, nie sú kumulatívne naplnené podmienky na priznanie náhrady škody. Obec Belá vydala dňa 17.03.2008 rozhodnutie o predĺžení platnosti rozhodnutia o umiestnení stavby, a to rozhodnutie č. 541/2008/Dv právoplatné dňa 17.03.2008 a zároveň v dôsledku upozornenia prokurátora právoplatné aj dňa 22.05.2009. Rozhodnutie právoplatné dňa 22.05.2009 bolo vyvesené na úradnej tabuli obce dňa 23.04.2009 a zvesené dňa 07.05.2009. Proti tomuto rozhodnutiu nebol podaný riadny opravný prostriedok. Rozhodnutie č. 541/2008/Dv právoplatné dňa 17.03.2008 a zároveň dňa 22.05.2009 bolo v dôsledku podaného protestu prokurátora zrušené rozhodnutím Krajského stavebného úradu č. 2009/01735/Rep zo dňa 23.09.2009. Obec Belá vydala o predĺžení platnosti predmetného rozhodnutia o umiestnení stavby rozhodnutie aj dňa 02.03.2005, a to rozhodnutie č. 1506/2005/Dv, právoplatné dňa 02.03.2005 a zároveň v dôsledku upozornenia prokurátora právoplatné aj dňa 22.05.2009. Rovnako toto rozhodnutie právoplatné dňa 22.05.2009 bolo vyvesené na úradnej tabuli obce dňa 23.04.2009 a zvesené dňa 07.05.2009. Ani proti tomuto rozhodnutiu nebol podaný riadny opravný prostriedok. Rozhodnutie č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 22.05.2009 bolo rozhodnutím Krajského stavebného úradu č. 2009/01733/Rep zo dňa 23.09.2009 zrušené, rozhodnutie č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 02.03.2005, však ostalo naďalej v platnosti, a teda nebolo zrušené pre nezákonnosť. Následne obec Belá opätovne rozhodovala o predĺžení platnosti predmetného územného rozhodnutia rozhodnutím č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatným dňa 03.02.2010, ktorým platnosť územného rozhodnutia predĺžila do 31.12.2010. Následne Obec Belá rozhodnutie č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, v dôsledku podaného protestu prokurátora, v celom rozsahu zrušila rozhodnutím č. j. 597/2011/Kr zo dňa 12.04.2011, ktoré rozhodnutie však bolo rozhodnutím Krajského stavebného úradu č. A/2011/01023/KSÚ Žilina/Pál zo dňa 11.07.2011, právoplatným dňa 02.08.2011, zmenené a protestu prokurátora nebolo vyhovené. Rozhodnutie Obce Belá č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatné dňa 03.02.2010, teda nebolo zrušené pre nezákonnosť. Žalobca proti tomuto rozhodnutiu ani nepodal riadny opravný prostriedok, hoci o jeho existencii mal vedomosť, nakoľko bolo doručované verejnou vyhláškou. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca voči predmetným rozhodnutiam Obce Belá (č. 541/2008/Dv právoplatné dňa 17.03.2008 a dňa 22.05.2009, č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 02.03.2005 a dňa 22.05.2009 a č. 1877/2009/Dv zo dňa 12.11.2009, právoplatné dňa 03.02.2010) podal len podnety na ich preskúmanie, v dôsledku čoho boli tieto rozhodnutia napadnuté protestom prokurátora. Uvedené však nemožno podľa názoru súdu prvej inštancie považovať za podanie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci ako jednej z podmienok pre vznik nároku na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania je zároveň zrejmé, že tak rozhodnutie Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005, právoplatné dňa 02.03.2005, ani rozhodnutie Obce Belá č. 1877/2009/Dv zo dňa 12.11.2009, právoplatné dňa 03.02.2010, neboli zrušené pre nezákonnosť. Rovnako mal okresný súd za to, že ani v konaní o vyvlastnení alebo obmedzení vlastníckeho práva nie sú kumulatívne naplnené podmienky na priznanie náhrady škody. Rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2010/01682/AJA zo dňa 22.10.2012, vydané v samostatnom konaní o vyvlastnení alebo obmedzení vlastníckeho práva, nebolo zrušené príslušným orgánom pre nezákonnosť, ale v dôsledku podaného odvolania žalobcu bolo zrušené a vrátené na nové konanie.

1.7. Pre úplnosť sa súd prvej inštancie zaoberal i vznikom škody. S poukazom na ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd dospel k záveru o nepreukázaní vzniku škody žalobcom.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom sp. zn. 8Co/80/2018 zo dňa 29. marca 2019

na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku riadne zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné, z jeho odôvodnenia sú zrejmé i úvahy, ktoré súd viedli k zamietnutiu žaloby, a preto konštatoval správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkázal.

2.1. K namietaným procesným pochybeniam súdu prvej inštancie vo vzťahu k ust. § 181 ods. 2 CSP a k vykonávaniu dôkazu listinou podľa § 204 CSP odvolací súd uviedol, že preskúmaním obsahu spisu pochybenie súdu prvej inštancie v tomto smere nezistil.

2.2. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.06.2017, ako aj zvukového záznamu z uvedeného pojednávania, vyplýva, že súd po vykonaní úkonov podľa § 181 ods. 2 CSP stranám konania v zmysle § 181 ods. 2 CSP uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci, uviedol, ktoré skutkové tvrdenia sú sporné, ktoré považuje za nesporné, a žalobca mal možnosť v konaní reagovať. Pokiaľ žalobca namietal, že pri postupe podľa § 181 ods. 2 CSP mohol venovať náležitú zvýšenú pozornosť a potrebný priestor na pojednávaní tým skutkovým, resp. právnym otázkam, ku ktorým zaujíma postoj v podanom odvolaní, podstata odvolania žalobcu smeruje voči záveru súdu o nevyčerpaní riadnych opravných prostriedkov proti rozhodnutiam, ktoré považuje za nezákonné a ktorými mu mala byť spôsobená škoda. Súd však v rámci predbežného posúdenia uviedol, že nemá za preukázané podanie riadnych opravných prostriedkov žalobcom. Na tejto skutočnosti (mimo iného) bola založená i obrana žalovanej vo vyjadrení k žalobe (č. l. 158 a nasl. spisu), ktoré bolo žalobcovi, resp. jeho právnomu zástupcovi, v rámci postupu podľa § 167 CSP riadne doručené s výzvou, aby sa k vyjadreniu žalovanej písomne vyjadril, uviedol ďalšie skutočnosti a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (č. l. 247 spisu). Súčasťou výzvy na vyjadrenie bolo procesné poučenie, ktorým súd prvej inštancie poučil žalobcu o koncentrácii dokazovania v súdnom konaní podľa § 153, v spojení s § 149 CSP. Žalobca k vyjadreniu žalovanej žiadne stanovisko nezaujal, žiadne ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení vo vzťahu ku skutočnostiam tvrdným žalovanou vo vyjadrení k žalobe neprodukoval.

2.3. Za nedôvodnú považoval i námietku žalobcu vo vzťahu k vykonávaniu dôkazu listinou podľa § 204 CSP. Zo zápisnice o pojednávaní, ako aj zvukového záznamu z pojednávania, jednoznačne vyplýva, ktoré listiny súd oboznámil, pričom Obsah jednotlivých listín nebol v konaní stranami konania spochybnený.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že podanie podnetu prokurátorovi na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci nie je možné považovať za podanie riadneho opravného prostriedku. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že rozhodnutie Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005 bolo správoplatné dňa 02.03.2005, z ktorého dôvodu proti nemu nemohol podať odvolanie, odvolací súd uviedol, že samotné nesprávne vyznačenie právoplatnosti na rozhodnutí nezbavuje účastníka možnosti podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu. Prípustnosť tohto opravného prostriedku by bola následne posudzovaná nadriadeným orgánom. Nemožno opomenúť, že žalobca o doručenie rozhodnutia ako účastník konania ani nepožiadaval, rovnako sa ochrany nedomáhal ani žalobou v správnom konaní. Riadny opravný prostriedok (odvolanie) žalobca nepodal ani proti rozhodnutiu Obce Belá č. 1877/2009/Dv zo dňa 29.12.2009, právoplatnému dňa 03.02.2010, vydanom v konaní, o ktorom mal žalobca vedomosť.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, namietajúc, že mu nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Za vadu konania označil nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktorá spočíva v nedaní odpovede na viaceré relevantné odvolacie námietky. Prioritne jeho námietky sa týkali možnosti podať riadny opravný prostriedok - odvolanie voči rozhodnutiu Obce Belá č. 1506/2005/dv zo dňa 2.3.2005. Trval na tom, že vyznačením právoplatnosti na tomto rozhodnutí zo strany správneho orgánu mu bolo upreté právo riadny opravný prostriedok voči rozhodnutiu podať. Vychádzal z nemennosti rozhodnutia, ktoré nastalo vyznačením jeho právoplatnosti. Odvolací súd sa však jeho námietkami v tomto smere nezaoberal. Ďalej namietal, že sa sudy nezaoberali nezákonnosťou rozhodnutí Obce Belá ani tým, že pochybenie správnych orgánov konštatoval aj prokurátor v proteste. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za arbitrárne a zmätočné a v ďalšej časti dovolania citoval judikatúru ústavného súdu a EŠLP týkajúcu sa dôvodov súdnych rozhodnutí.

3.1. Dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj nesprávnym právnym posúdením v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Za právnu otázku doteraz v praxi dovolacieho súdu neriešenú, od ktorej závisel dovolaním napadnutý rozsudok, považoval otázku, aký význam má nesprávne vyznačenie právoplatnosti rozhodnutia a jeho účinky na práva žalobcu podať odvolanie.

3.2. Dovolateľ žiadal odložiť vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/80/2018 zo dňa 29. marca 2019, a rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 41C/316/2016-273 zo dňa 26.06.2017 a záverom žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť spolu s rozsudkom okresného súdu a vec vrátiť Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu dovolateľa sa vyjadrili žalovaná aj intervenient, ktorí navrhli dovolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 ods. 1 písm. f/ CSP

6. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 420 f/ CSP založil na tvrdení, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je nedostatočné, pretože nedal odpovede na viaceré relevantné odvolacie námietky. Prioritne jeho námietky sa týkali možnosti podať riadny opravný prostriedok - odvolanie voči rozhodnutiu Obce Belá č. 1506/2005/dv zo dňa 2.3.2005. Namietal, že napriek tomu, že v odvolaní argumentoval, že využil všetky dostupné opravné prostriedky voči napádanému rozhodnutiu, ktorým mu bola spôsobená škoda, odvolací súd sa s nimi nevyporiadal. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

8. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite

odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

9. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Oba súdy v základnom konaní dospeli k záveru, že podanie podnetu prokurátorovi na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci nie je možné považovať za podanie riadneho opravného prostriedku. Odvolací súd výslovne v bode 21. uviedol, že pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že rozhodnutie Obce Belá č. 1506/2005/Dv zo dňa 02.03.2005 bolo správoplatnené dňa 02.03.2005, z ktorého dôvodu proti nemu nemohol podať odvolanie, samotné nesprávne vyznačenie právoplatnosti na rozhodnutí nezabavuje účastníka možnosti podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, pričom prípustnosť tohto opravného prostriedku by bola následne posudzovaná nadriadeným orgánom.

9.1. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejme právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru v prejednávanej spore. Dovolací súd uvádza, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo potrebné zaoberať sa odvolacími námietkami týkajúcimi sa výsledkami protestu prokurátora ani tvrdenou zmatečnosťou rozhodnutia Obce Belá. K zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu nevyužitia riadnych opravných prostriedkov proti rozhodnutiu, ktoré malo spôsobiť žalobcovi škodu. Keďže ide o jeden z hmotnoprávných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, nebolo už potrebné sa zaoberať predpokladmi ďalšími, teda ani existenciou nezákonného rozhodnutia.

10. Dovolací súd konštatuje, že vadou podľa § 420 ods. 1 písm. f/ CSP rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti netrpí.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

12. V preskúmvanej veci dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil aj poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za právnu otázku, od ktorej závisel dovolaním napadnutý rozsudok považoval otázku, aký význam má nesprávne vyznačenie právoplatnosti rozhodnutia a jeho účinky na práva žalobcu podať

odvolanie.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo 7. októbra 2020, sp. zn. 1VCdo/6/2019, ktoré bolo uverejnené pod č. 77 v Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 7/2021 uviedol, že súd je oprávnený posúdiť ako otázku predbežnú, kedy nadobudlo súdne rozhodnutie v inej veci právoplatnosť; pri posúdení tejto otázky nie je viazaný vyznačenou doložkou právoplatnosti. Pri posudzovaní správnosti údajov vyznačených v doložke nie je obmedzený žiadnou lehotou.

14. Riešenie nastolenej otázky je použiteľné aj pre posudzovanie vyznačenia doložky právoplatnosti na rozhodnutiach správnych orgánov. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní upravuje otázky doručovania rozhodnutí, plynutia odvolacej lehoty ako aj posudzovania nesprávneho poučenia o možnosti podať odvolanie obdobne. V danej veci bolo rozhodnutie Obce Belá č. 1506/2005/dv zo dňa 2.3.2005 (č. l. 176 spisu) doručené účastníkom konania verejnou vyhláškou (vyvesené dňa 23.4.2009 a zvesené 7.5.2009) a proti nemu bolo možné podať odvolanie do 15 dní od zvesenia (§ 26 ods. 2 druhá veta). Rovnako sa tieto údaje týkajú aj rozhodnutia č. 541/2008 Dv z 17.3.2008. Dovolateľ odvolanie proti nim nepodal. Správna bola preto úvaha súdov v základnom konaní, že samotné nesprávne vyznačenie právoplatnosti nezbavuje účastníka možnosti podať odvolanie.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobca v ňom neopodstatnene vytýkal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), a preto dovolanie ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

16. Dovolateľ v dovolaní žiadal odložiť vykonateľnosť, resp. právoplatnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/80/2018 zo dňa 29. marca 2019, a rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 41C/316/2016-273 zo dňa 26.06.2017. Dovolací súd návrhu nevyhovel z dôvodu absencie takých dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali potrebu odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

17. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej a intervenientovi najvyšší súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.